

LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKIMŲ KODEKSO 32, 64, 69, 76, 78, 79, 80, 81, 85, 87, 88, 89, 93, 97, 100, 110, 114, 125,
138, 163, 181, 185 IR 193 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
KONSTITUCINIS ĮSTATYMAS

2023 m. spalio 10 d. Nr. XIV-2185
Vilnius

1 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 32 straipsnio 1 dalies 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15) ne vėliau kaip per 4 mėnesius po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos perduoda archyvui nuolat saugoti apylinkių, apygardų, savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolus ir priima sprendimą sunaikinti nesaugotinus rinkimų dokumentus;“.

2. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 3 punktu:

„3) pagal kompetenciją priima sprendimus dėl manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemonių naudojimo vykdant rinkimų politinę kampaniją – remdamasi Lietuvos radijo ir televizijos komisijos ar (ir) žurnalistų etikos inspektorius sprendimais ar vertinimais dėl šių priemonių naudojimo;“.

3. Buvusius 32 straipsnio 4 dalies 3–5 punktus laikyti atitinkamai 4–6 punktais.

2 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 64 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkimų politinė kampanija prasideda nuo rinkimų datos paskelbimo ir baigiasi praėjus 100 dienų nuo Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo nustatomi galutiniai rinkimų rezultatai arba rinkimai pripažįstami negaliojančiais, įsigaliojimo dienos. Jai vykstant registruojami rinkimų politinės kampanijos dalyviai, kandidatai, kandidatų sąrašai, vykdoma rinkimų agitacija, balsavimas, nustatomi ir paskelbiami balsavimo rezultatai, sprendžiami rinkimų ginčai, atliekama rinkimų politinės kampanijos finansavimo ir politinės reklamos stebėseną ir kontrolė.“

2. Pripažinti netekusia galios 64 straipsnio 3 dalį.

3 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) rinkimų politinės kampanijos dalyvio ar jį teikusio registruoti rinkimų politinės kampanijos dalyvio prašymu, pateiktu nepasibaigus pareiškinių dokumentų atšaukimo laikotarpiui;“.

4 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 76 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) esamą ir buvusią narystę politinėse organizacijose, taip pat narystės laikotarpį;“.

2. Pakeisti 76 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kandidatas biografijoje privalo pateikti informaciją apie gimimo datą ir vietą, išsilavinimą, užsienio kalbų mokėjimą, darbovietę, darbo patirtį, visuomeninę veiklą, pomėgius, šeiminių padėtį.“

5 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 78 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„78 straipsnis. Pareiškinių dokumentų pateikimas

1. Seimo rinkimuose politinė partija savo ir keliamų kandidatų pareiškinius dokumentus, asmuo, keliantis save kandidatą, pareiškinius dokumentus teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinių dokumentų pateikimas pradamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

2. Respublikos Prezidento rinkimuose pareiškiniai dokumentai teikiami Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinių dokumentų pateikimas pradamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

3. Savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose pareiškinių dokumentų pateikimas pradamas likus 130 dienų iki rinkimų dienos. Politinė partija savo pareiškinius dokumentus pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip iki 17 val. likus 90 dienų iki rinkimų dienos. Vyriausiajai rinkimų komisijai priėmus sprendimą (ne vėliau kaip per 5 darbo dienas gavus dokumentus) dėl politinės partijos dalyvavimo šiuose rinkimuose, šios partijos keliamų kandidatų pareiškiniai dokumentai pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai arba Vyriausiajai rinkimų komisijai, jeigu dokumentų pateikimo dieną savivaldybių rinkimų komisijos dar nesudarytos, ne vėliau kaip iki 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos. Politinio komiteto, asmens, keliančio save kandidatą į merus, pareiškiniai dokumentai pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai arba Vyriausiajai rinkimų komisijai, jeigu dokumentų pateikimo dieną savivaldybių rinkimų komisijos dar nesudarytos, ne vėliau kaip iki 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

4. Rinkimuose į Europos Parlamentą politinė partija, politinis komitetas savo ir keliamų kandidatų pareiškinius dokumentus teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinių dokumentų pateikimas pradedamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

5. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba 89 straipsnio 1 dalį rengiami po 2 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos, asmenų, siekiančių tapti kandidatais į Respublikos Prezidentus, kėlimas pradedamas kitą dieną po to, kai įsigalioja arba Seimo nutarimas, arba Vyriausybės nutarimas dėl Respublikos Prezidento rinkimų paskelbimo, ir baigiamas ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu šie rinkimai rengiami anksčiau kaip po 2 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos, šis 45 dienų terminas trumpinamas tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

6. Dokumentai, pateikti pasibaigus pareiškinių dokumentų pateikimo terminui, nepripažįstami pareiškiniais dokumentais.

7. Pareiškiniai dokumentai Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka teikiami elektroniniu būdu ir nuolat saugomi šios komisijos informacinėje sistemoje. Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka užtikrinama, kad informacinė sistema nedelsiant informuotų pareiškinius dokumentus teikiantį asmenį apie formalius pareiškinių dokumentų trūkumus.“

6 straipsnis. 79 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 79 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šio kodekso nustatytais atvejais Vyriausioji rinkimų komisija, apygardos, savivaldybės rinkimų komisija, gavusios pareiškinius dokumentus, ne vėliau kaip per 5 dienas išduoda politinei partijai, politiniam komitetui, asmeniui, siekiančiam tapti kandidatu, arba jų atstovui rinkimams rinkėjų parašų rinkimo lapus arba priima motyvuotą sprendimą atsisakyti juos išduoti.“

2. Pakeisti 79 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Rinkėjų parašų rinkimo lapus politinė partija, politinis komitetas, asmuo, siekiantis tapti kandidatu, arba jų atstovas rinkimams turi grąžinti tos rinkimų apygardos, kurioje ketinama dalyvauti rinkimuose, rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 51 dienai iki rinkimų dienos. Rinkėjų parašų rinkimo lapai grąžinami ir nesurinkus šiame kodekse nustatyto rinkėjų parašų skaičiaus.“

7 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 80 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tikrindama kandidato užpildytus pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija nustato, ar kandidatas atitinka šio kodekso nustatytus reikalavimus. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija gali savo iniciatyva ar savivaldybės, apygardos rinkimų komisijos prašymu kreiptis pagalbos į Užsienio reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją,

Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją, Juridinių asmenų registro tvarkytoją ar į kitas valstybės institucijas, kad šios praneštų kandidatui registruoti reikšmingus duomenis. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymas turi būti nagrinėjamas ypatingos skubos tvarka, o rašytinis atsakymas turi būti duodamas per 7 dienas, bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 40 dienų.“

2. Pakeisti 80 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkėjų parašų rinkimo lapų, įskaitant ir rinkėjų parašų, gautų elektroniniu būdu, tikrinimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkėjų parašų rinkimo lapai turi būti patikrinti per 10 dienų nuo jų gavimo dienos, bet ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų dienos. Rinkėjų parašų rinkimo lapus tikrinanti rinkimų komisija suskaičiuoja šio kodekso nustatytus reikalavimus atitinkančius rinkėjų, parėmusių kandidatą ar kandidatų sąrašą, parašus.“

3. Pakeisti 80 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu pateikti ne visi šiame kodekse nurodyti pareiškiniai dokumentai ar juose yra trūkumų, Vyriausioji rinkimų komisija apie tai turi nedelsdama pranešti atstovui rinkimams ir nustatyti ne vėlesnį kaip 70 dienų iki rinkimų dienos terminą trūkumams pašalinti. Pasibaigus šiam terminui, pareiškiniai dokumentai netaisomi ir nekeičiami.“

8 straipsnis. 81 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 81 straipsnio 4 dalį 8 ir 9 punktais:

„8) paaiškęjus, kad kandidatui pradėtas ikiteisminis tyrimas – šį kandidatą iškėlusios politinės organizacijos arba išsikėlusio kandidato prašymu;

9) kandidatui mirus.“

2. Papildyti 81 straipsnio 5 dalį nauju 2 punktu:

„2) kandidatų sąrašas neatitinka šio kodekso nustatytų reikalavimų;“.

3. Buvusius 81 straipsnio 5 dalies 2–5 punktus laikyti atitinkamai 3–6 punktais.

9 straipsnis. 85 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 85 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) kandidato biografija, kurioje pateikiama informacija, nustatyta šio kodekso 76 straipsnio 4 dalyje;“.

2. Papildyti 85 straipsnio 1 dalį 5 punktu:

„5) kandidato nuotrauka.“

10 straipsnis. 87 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 87 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Ne vėliau kaip likus 55 dienoms iki rinkimų dienos politinė organizacija, šių organizacijų koalicija turi teisę savo pareiškimu Vyriausiajai rinkimų komisijai atšaukti savo ir iškelto kandidato pareiškinius dokumentus, išsikėlęs ar keliamas kandidatas turi teisę notaro patvirtintu ar kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytu pareiškimu atšaukti savo pareiškinius dokumentus.“

11 straipsnis. 88 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 88 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu savivaldybių tarybų rinkimuose kandidatų sąrašė įrašyti kandidatai, einantys pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, rinkimų užstatas už kiekvieną tokį kandidatą – 2 rinkimuose taikomi VMDU dydžiai, išskyrus rinkimų užstatą už tuos kandidatus, kurių einamų pareigų įgaliojimai nutrūksta pasibaigus savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimams.“

12 straipsnis. 89 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 89 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio kodekso 88 straipsnio 6 dalyje nustatytas rinkimų užstatas už kiekvieną kandidatą atskirai grąžinamas jį sumokėjusiai politinei partijai, politiniam komitetui ar kandidatui, jeigu šis užstatas yra grąžintinas pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus ir kandidatas nebuvo išrinktas, taip pat jeigu kandidatas buvo išrinktas arba buvo pripažintas išrinktu ir atsisakė pareigų, nesuderinamų su savivaldybės tarybos nario pareigomis ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos.“

13 straipsnis. 93 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 93 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„93 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai

1. Rinkimų agitacija – politinei reklamai skirta veikla.
2. Rinkimų agitacija vykdoma laikantis Konstitucijos, šio kodekso ir kitų įstatymų, moralės, teisingumo, visuomenės darnos, sąžiningų ir garbingų rinkimų principų. Draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją, neatitinkančią šioje dalyje nurodytų reikalavimų.
3. Vyriausioji rinkimų komisija teikia rekomendacijas dėl šio kodekso reikalavimus atitinkančios rinkimų agitacijos vykdymo ir politinės reklamos skleidimo, sprendžia visus ginčus dėl rinkimų agitacijos, taip pat sprendžia, ar paskelbta informacija yra politinė reklama, ar vykstant rinkimų agitacijai visuomenės informavimo priemonėmis paskelbta informacija yra kompromituojanti.“

2. Pakeisti 93 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkimų agitacija vykdoma laikantis Konstitucijos, šio kodekso ir kitų įstatymų, moralės, teisingumo, visuomenės darnos, sąžiningų ir garbingų rinkimų principų. Draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją, neatitinkančią šioje dalyje nurodytų reikalavimų, naudoti manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemones.“

14 straipsnis. 97 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 97 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai gali atsisakyti skleisti politinę reklamą, kurioje yra kitas politinės organizacijos ar rinkimų politinės kampanijos dalyvis ir (ar) jų keliamus kandidatus kompromituojančios informacijos, jeigu atsisakoma priiimti galimas atsakomosios nuomonės paskleidimo išlaidas.“

15 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 100 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„100 straipsnis. Kompromituojančios informacijos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. Prasidėjus rinkimų politinės kampanijos laikotarpiui, rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas turi teisę pareikšti reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę apie juos kompromituojančią informaciją paskelbusiai visuomenės informavimo priemonei. Kompromituojančia informacija pripažįstama tokia informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad jie nebalsuotų už rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, ir (ar) dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą neigiamai apibūdinanti informacija. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę gali būti netenkinamas, jeigu: informacija paskelbta ne apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą; paskelbta informacija nėra kompromituojanti pagal šiame straipsnyje nurodytus kriterijus; kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą paskelbė pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas; paskelbtoje informacijoje nėra jokios rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą apibūdinančios informacijos; rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise. Teisę į atsakomąją nuomonę su politinės organizacijos sutikimu taip pat turi ir politinės organizacijos struktūriniai padaliniai.

2. Kompromituojančią informaciją draudžiama skelbti visuomenės informavimo priemonėje likus 3 dienoms iki rinkimų, taip pat paskutiniame iki rinkimų periodiniame leidinyje. Visuomenės informavimo priemonė, paskelbusi kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, privalo suteikti jiems teisę pareikšti

atsakomąją nuomonę. Rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas arba kandidatas, kreipdamasis į visuomenės informavimo priemonę dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, privalo raštu pateikti paaiškinimą, kodėl paskleista informacija yra kompromituojanti. Atsakomąją nuomonę sudaro trumpas paskelbtos kompromituojančios informacijos išdėstymas ir atsakymas. Atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią informaciją. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti per 5 darbo dienas nuo atsakomosios nuomonės gavimo dienos arba artimiausiame periodinio leidinio numeryje, bet ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio kodekso nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomosios nuomonės, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje adekvačiu būdu.

3. Ginčus dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija. Visuomenės informavimo priemonė, gavusi rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidatų sąrašo arba kandidato kreipimąsi dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, gali kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją, prašydama išaiškinti, ar paskleista informacija yra laikoma kompromituojančia. Vyriausioji rinkimų komisija rinkimų politinės kampanijos dalyvių, kandidatų sąrašo, kandidatų ir visuomenės informavimo priemonių užklausas turi išnagrinėti ir atsakymą į jas pateikti per 4 darbo dienas, bet ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos.

4. Jeigu rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas, kreipiasi į visuomenės informavimo priemonę ir jai laiku pateikia reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę ir jos tekstą, bet ji neskelbiama, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinę radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos patvirtintus informacijos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio paskelbimo kainą.

5. Atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Kompromituojančios informacijos ir atsakomosios nuomonės paskelbimas draudžiamu laikotarpiu užtraukia viešosios informacijos rengėjo ar platintojo vadovui atsakomybę pagal įstatymus.

6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir asmenims, kompromituojančią informaciją paskelbusiems interneto svetainėje ar socialinio tinklo paskyroje.“

16 straipsnis. 110 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 110 straipsnio 5 ir 6 dalis ir jas išdėstyti taip:

„5. Bendra vieno fizinio asmens aukų savarankiškiems dalyviams ir politinei organizacijai sumokėtų nario mokesčių suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens

už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos).

6. Bendra kandidato vienmandatėje rinkimų apygardoje ir referendumo iniciatorių auka savo rinkimų politinei kampanijai finansuoti per kalendorinius metus, įskaitant kitiems savarankiškiems dalyviams suteiktas fizinio asmens aukas ir politinei organizacijai sumokėtus nario mokesčius, negali viršyti 20 procentų tokių asmenų už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos) ir deklaruotų turimų lėšų.“

17 straipsnis. 114 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 114 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Savivaldybių tarybų rinkimuose politinė partija, iškėlusį daugiau kaip vieną kandidatų sąrašą, papildomai šiai rinkimų politinei kampanijai gali išleisti ne daugiau kaip 10 procentų savo iškeltų kandidatų sąrašų limitų sumos.“

18 straipsnis. 125 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 125 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę kreiptis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, Visuomenės informavimo etikos komisiją, žurnalistų etikos inspektorius dėl paskleistos informacijos turinio vertinimo politinės reklamos aspektu. Vyriausioji rinkimų komisija taip pat turi teisę kreiptis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją ir žurnalistų etikos inspektorius dėl vertinimo, ar vykdant rinkimų politinę kampaniją buvo panaudotos manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemonės.“

19 straipsnis. 138 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 138 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, neįgaluosius namuose slaugantys ar juos prižiūrintys (jiems teikiantys pagalbą) asmenys, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, yra pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose ir yra įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Taip pat balsuoti namuose gali dėl 139 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių saviizoliacijoje esantys rinkėjai, pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Rinkimų

komisijų nariai, platindami pranešimus apie rinkimus, privalo juos įteikti asmeniškai tiems rinkėjams, kurie turi teisę balsuoti namuose, išskyrus saviizoliacijoje esančius rinkėjus.“

20 straipsnis. 163 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 163 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„163 straipsnis. Apygardos, savivaldybės rinkimų komisijos kompetencija skaičiuojant balsavimo rezultatus

1. Apygardos rinkimų komisija perskaičiuoja visus Seimo vienmandatės rinkimų apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje tarp antrą ir trečią vietas užėmusių kandidatų, o per pakartotinį balsavimą ir pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje, kai dalyvauja tik du kandidatai arba kai pirmą kartą balsuojant išrenkamas pirmą vietą užėmęs kandidatas – tarp pirmą ir antrą vietas užėmusių kandidatų yra mažesnis kaip 50 balsų ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba kandidatas, kuris pirmą kartą balsuojant užėmė antrą ar trečią vietą arba per pakartotinį balsavimą užėmė antrą vietą.

2. Savivaldybės rinkimų komisija perskaičiuoja visus mero rinkimų vienmandatės apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas pirmą kartą balsuojant tarp antrą ir trečią vietas užėmusių kandidatų, o per pakartotinį balsavimą ir pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje, kai dalyvauja tik du kandidatai arba kai pirmą kartą balsuojant išrenkamas pirmą vietą užėmęs kandidatas – tarp pirmą ir antrą vietas užėmusių kandidatų balsų yra ne didesnis kaip 10 balsų arba kai šis skirtumas didesnis kaip 10 balsų, bet neviršija 0,05 procento dalyvavusių rinkėjų skaičiaus, ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba kandidatas, kuris pirmą kartą balsuojant užėmė antrą ar trečią vietą arba per pakartotinį balsavimą užėmė antrą vietą.

3. Savivaldybės rinkimų komisija perskaičiuoja visus savivaldybės tarybos rinkimų daugiamandatės apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas tarp iki šio kodekso 168 straipsnio 4 dalyje nustatyto reikalingos dalies balsų mandatams gauti ir nepatekusio kandidatų sąrašo gautų rinkėjų balsų yra ne didesnis kaip 10 balsų arba kai šis skirtumas didesnis kaip 10 balsų, bet neviršija 0,05 procento dalyvavusių rinkėjų skaičiaus, ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba pirmos į savivaldybės tarybą nepatekusios politinės organizacijos atstovas rinkimams.

4. Pirmumo balsams perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka burtais parenka savivaldybių tarybų rinkimų daugiamandatės rinkimų apygardos rinkimų apylinkę ar apylinkes ir kandidatų sąrašą ar sąrašus. Perskaičiuojamų kandidatų sąrašų konkrečiose rinkimų apylinkėse skaičius nustatomas taip, kad bendras savivaldybėje

perskaičiuojamų kandidatų sąrašų skaičius būtų ne mažesnis kaip 10 procentų kandidatų sąrašų savivaldybėje skaičiaus, padauginto iš rinkimų apylinkių skaičiaus. Jeigu savivaldybių tarybų rinkimų daugiamandatės rinkimų apygardos biuleteniai buvo perskaičiuoti šio straipsnio 3 dalyje nurodytu pagrindu ar kitais šiame kodekse numatytais atvejais, šių apygardų rinkimų apylinkių biuleteniai į atsitiktiniu būdu atrenkamų rinkimų apylinkių biuletenių pirmumo balsų perskaičiavimą neįtraukiami.

5. Apygardos, savivaldybės rinkimų komisija pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus duomenis gali patikrinti, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkimų biuleteniai, išoriniai ir vidiniai balsavimo vokai, rinkimuose naudojami blankai ir plombos.“

21 straipsnis. 181 straipsnio pakeitimas

Papildyti 181 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje dalyvaujant tik dviem kandidatams išrinktas pirmą vietą užėmęs kandidatas ir pakartotiniame balsavime vienmandatėje rinkimų apygardoje dalyvavęs ir daugiausia balsų gavęs kandidatas miršta arba yra apribota jo pasyvioji rinkimų teisė.“

22 straipsnis. 185 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 185 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) skundo dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo arba informacijos apie juos paskelbimo – per 5 dienas.“

2. Pakeisti 185 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Apie priimtą sprendimą skundą pateikęs asmuo informuojamas ne vėliau kaip per 5 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, o apie priimtą sprendimą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą skundą pateikęs asmuo informuojamas per 2 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos.“

3. Papildyti 185 straipsnį 6 dalimi:

„6. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų skundų, taip pat dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo, rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo arba šios komisijos neveikimas per 3 dienas nuo jos sprendimo įsigaliojimo dienos arba nuo tos dienos, kai sprendimas turėjo būti priimtas, gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Šis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 3 dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl kitų šiame skirsnyje nurodytų sprendimų skundžiami Vilniaus apygardos administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 185 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų skundų, taip pat dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo, rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo arba šios komisijos neveikimas per 3 dienas nuo jos sprendimo įsigaliojimo dienos arba nuo tos dienos, kai sprendimas turėjo būti priimtas, gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Šis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 3 dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl kitų šiame skirsnyje nurodytų sprendimų skundžiami Regionų administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

23 straipsnis. 193 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 193 straipsnio 1 dalį nauju 5 punktu:

„5) jeigu kandidato aukų savo rinkimų politinei kampanijai finansuoti, įskaitant prisiimtų rinkimų politinės kampanijos skolos įsipareigojimų ir iki rinkimų politinės kampanijos pradžios apmokėtų rinkimų politinės kampanijos išlaidų sumą, suma viršija šio kodekso 110 straipsnio 3 dalyje nurodytą dydį daugiau kaip 10 procentų;“.

2. Buvusius 193 straipsnio 1 dalies 5–16 punktus laikyti atitinkamai 6–17 punktais.

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalis įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 ir 3 dalys, 13 straipsnio 2 dalis ir 18 straipsnis įsigalioja 2024 m. vasario 17 d.

3. Šio įstatymo 5, 6, 7 ir 10 straipsniai įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKIMŲ KODEKSO 32, 64, 69, 76, 78, 79, 80, 81, 85, 87, 88, 89, 93, 97, 100, 110, 114, 125,
138, 163, 181, 185 IR 193 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
KONSTITUCINIS ĮSTATYMAS**

2023 m. spalio 10 d. Nr. XIV-2185
Vilnius

1 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 32 straipsnio 1 dalies 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15) ne vėliau kaip per 4 mėnesius po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo dienos perduoda archyvui nuolat saugoti apylinkių, apygardų, savivaldybių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolus ir priima sprendimą sunaikinti nesaugotinus rinkimų dokumentus;“.

2. Papildyti 32 straipsnio 4 dalį nauju 3 punktu:

„3) pagal kompetenciją priima sprendimus dėl manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemonių naudojimo vykdant rinkimų politinę kampaniją – remdamasi Lietuvos radijo ir televizijos komisijos ar (ir) žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimais ar vertinimais dėl šių priemonių naudojimo;“.

3. Buvusius 32 straipsnio 4 dalies 3–5 punktus laikyti atitinkamai 4–6 punktais.

2 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 64 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkimų politinė kampanija prasideda nuo rinkimų datos paskelbimo ir baigiasi praėjus 100 dienų nuo Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo nustatomi galutiniai rinkimų rezultatai arba rinkimai pripažįstami negaliojančiais, įsigaliojimo dienos. Jai vykstant registruojami rinkimų politinės kampanijos dalyviai, kandidatai, kandidatų sąrašai, vykdoma rinkimų agitacija, balsavimas, nustatomi ir paskelbiami balsavimo rezultatai, sprendžiami rinkimų ginčai, atliekama rinkimų politinės kampanijos finansavimo ir politinės reklamos stebėseną ir kontrolė.“

2. Pripažinti netekusia galios 64 straipsnio 3 dalį.

3 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) rinkimų politinės kampanijos dalyvio ar jį teikusio registruoti rinkimų politinės kampanijos dalyvio prašymu, pateiktu nepasibaigus pareiškinių dokumentų atšaukimo laikotarpiui;“.

4 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 76 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) esamą ir buvusią narystę politinėse organizacijose, taip pat narystės laikotarpį;“.

2. Pakeisti 76 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kandidatas biografijoje privalo pateikti informaciją apie gimimo datą ir vietą, išsilavinimą, užsienio kalbų mokėjimą, darbovietę, darbo patirtį, visuomeninę veiklą, pomėgius, šeiminių padėtį.“

5 straipsnis. 78 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 78 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„78 straipsnis. Pareiškinių dokumentų pateikimas

1. Seimo rinkimuose politinė partija savo ir keliamų kandidatų pareiškinius dokumentus, asmuo, keliantis save kandidatą, pareiškinius dokumentus teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinių dokumentų pateikimas pradedamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

2. Respublikos Prezidento rinkimuose pareiškiniai dokumentai teikiami Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinių dokumentų pateikimas pradedamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

3. Savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose pareiškinių dokumentų pateikimas pradedamas likus 130 dienų iki rinkimų dienos. Politinė partija savo pareiškinius dokumentus pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip iki 17 val. likus 90 dienų iki rinkimų dienos. Vyriausiajai rinkimų komisijai priėmus sprendimą (ne vėliau kaip per 5 darbo dienas gavus dokumentus) dėl politinės partijos dalyvavimo šiuose rinkimuose, šios partijos keliamų kandidatų pareiškiniai dokumentai pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai arba Vyriausiajai rinkimų komisijai, jeigu dokumentų pateikimo dieną savivaldybių rinkimų komisijos dar nesudarytos, ne vėliau kaip iki 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos. Politinio komiteto, asmens, keliančio save kandidatą į merus, pareiškiniai dokumentai pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai arba Vyriausiajai rinkimų komisijai, jeigu dokumentų pateikimo dieną savivaldybių rinkimų komisijos dar nesudarytos, ne vėliau kaip iki 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

4. Rinkimuose į Europos Parlamentą politinė partija, politinis komitetas savo ir keliamų kandidatų pareiškinius dokumentus teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai. Pareiškinų dokumentų pateikimas pradedamas likus 130 dienų ir baigiamas 17 val. likus 80 dienų iki rinkimų dienos.

5. Kai pirmalaikiai Respublikos Prezidento rinkimai pagal Konstitucijos 87 straipsnį arba 89 straipsnio 1 dalį rengiami po 2 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos, asmenų, siekiančių tapti kandidatais į Respublikos Prezidentus, kėlimas pradedamas kitą dieną po to, kai įsigalioja arba Seimo nutarimas, arba Vyriausybės nutarimas dėl Respublikos Prezidento rinkimų paskelbimo, ir baigiamas ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu šie rinkimai rengiami anksčiau kaip po 2 mėnesių nuo jų paskelbimo dienos, šis 45 dienų terminas trumpinamas tiek dienų, kiek jų trūksta iki 2 mėnesių termino.

6. Dokumentai, pateikti pasibaigus pareiškinų dokumentų pateikimo terminui, nepripažįstami pareiškiniais dokumentais.

7. Pareiškiniai dokumentai Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka teikiami elektroniniu būdu ir nuolat saugomi šios komisijos informacinėje sistemoje. Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka užtikrinama, kad informacinė sistema nedelsiant informuotų pareiškinius dokumentus teikiantį asmenį apie formalius pareiškinų dokumentų trūkumus.“

6 straipsnis. 79 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 79 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šio kodekso nustatytais atvejais Vyriausioji rinkimų komisija, apygardos, savivaldybės rinkimų komisija, gavusios pareiškinius dokumentus, ne vėliau kaip per 5 dienas išduoda politinei partijai, politiniam komitetui, asmeniui, siekiančiam tapti kandidatu, arba jų atstovui rinkimams rinkėjų parašų rinkimo lapus arba priima motyvuotą sprendimą atsisakyti juos išduoti.“

2. Pakeisti 79 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Rinkėjų parašų rinkimo lapus politinė partija, politinis komitetas, asmuo, siekiantis tapti kandidatu, arba jų atstovas rinkimams turi grąžinti tos rinkimų apygardos, kurioje ketinama dalyvauti rinkimuose, rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 51 dienai iki rinkimų dienos. Rinkėjų parašų rinkimo lapai grąžinami ir nesurinkus šiame kodekse nustatyto rinkėjų parašų skaičiaus.“

7 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 80 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tikrindama kandidato užpildytus pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija nustato, ar kandidatas atitinka šio kodekso nustatytus reikalavimus. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija gali savo iniciatyva ar savivaldybės, apygardos rinkimų komisijos prašymu kreiptis pagalbos į Užsienio reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją,

Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją, Juridinių asmenų registro tvarkytoją ar į kitas valstybės institucijas, kad šios praneštų kandidatui registruoti reikšmingus duomenis. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymas turi būti nagrinėjamas ypatingos skubos tvarka, o rašytinis atsakymas turi būti duodamas per 7 dienas, bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 40 dienų.“

2. Pakeisti 80 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkėjų parašų rinkimo lapų, įskaitant ir rinkėjų parašų, gautų elektroniniu būdu, tikrinimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkėjų parašų rinkimo lapai turi būti patikrinti per 10 dienų nuo jų gavimo dienos, bet ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų dienos. Rinkėjų parašų rinkimo lapus tikrinanti rinkimų komisija suskaičiuoja šio kodekso nustatytus reikalavimus atitinkančius rinkėjų, parėmusių kandidatą ar kandidatų sąrašą, parašus.“

3. Pakeisti 80 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu pateikti ne visi šiame kodekse nurodyti pareiškiniai dokumentai ar juose yra trūkumų, Vyriausioji rinkimų komisija apie tai turi nedelsdama pranešti atstovui rinkimams ir nustatyti ne vėlesnį kaip 70 dienų iki rinkimų dienos terminą trūkumams pašalinti. Pasibaigus šiam terminui, pareiškiniai dokumentai netaisomi ir nekeičiami.“

8 straipsnis. 81 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 81 straipsnio 4 dalį 8 ir 9 punktais:

„8) paaiškęjus, kad kandidatui pradėtas ikiteisminis tyrimas – šį kandidatą iškėlusios politinės organizacijos arba išsikėlusio kandidato prašymu;

9) kandidatui mirus.“

2. Papildyti 81 straipsnio 5 dalį nauju 2 punktu:

„2) kandidatų sąrašas neatitinka šio kodekso nustatytų reikalavimų;“.

3. Buvusius 81 straipsnio 5 dalies 2–5 punktus laikyti atitinkamai 3–6 punktais.

9 straipsnis. 85 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 85 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) kandidato biografija, kurioje pateikiama informacija, nustatyta šio kodekso 76 straipsnio 4 dalyje;“.

2. Papildyti 85 straipsnio 1 dalį 5 punktu:

„5) kandidato nuotrauka.“

10 straipsnis. 87 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 87 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Ne vėliau kaip likus 55 dienoms iki rinkimų dienos politinė organizacija, šių organizacijų koalicija turi teisę savo pareiškimu Vyriausiajai rinkimų komisijai atšaukti savo ir iškelto kandidato pareiškinius dokumentus, išsikėlęs ar keliamas kandidatas turi teisę notaro patvirtintu ar kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytu pareiškimu atšaukti savo pareiškinius dokumentus.“

11 straipsnis. 88 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 88 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu savivaldybių tarybų rinkimuose kandidatų sąrašė įrašyti kandidatai, einantys pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, rinkimų užstatas už kiekvieną tokį kandidatą – 2 rinkimuose taikomi VMDU dydžiai, išskyrus rinkimų užstatą už tuos kandidatus, kurių einamų pareigų įgaliojimai nutrūksta pasibaigus savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimams.“

12 straipsnis. 89 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 89 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio kodekso 88 straipsnio 6 dalyje nustatytas rinkimų užstatas už kiekvieną kandidatą atskirai grąžinamas jį sumokėjusiai politinei partijai, politiniam komitetui ar kandidatui, jeigu šis užstatas yra grąžintinas pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus ir kandidatas nebuvo išrinktas, taip pat jeigu kandidatas buvo išrinktas arba buvo pripažintas išrinktu ir atsisakė pareigų, nesuderinamų su savivaldybės tarybos nario pareigomis ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos.“

13 straipsnis. 93 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 93 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„93 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai

1. Rinkimų agitacija – politinei reklamai skleisti skirta veikla.
2. Rinkimų agitacija vykdoma laikantis Konstitucijos, šio kodekso ir kitų įstatymų, moralės, teisingumo, visuomenės darnos, sąžiningų ir garbingų rinkimų principų. Draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją, neatitinkančią šioje dalyje nurodytų reikalavimų.
3. Vyriausioji rinkimų komisija teikia rekomendacijas dėl šio kodekso reikalavimus atitinkančios rinkimų agitacijos vykdymo ir politinės reklamos skleidimo, sprendžia visus ginčus dėl rinkimų agitacijos, taip pat sprendžia, ar paskelbta informacija yra politinė reklama, ar vykstant rinkimų agitacijai visuomenės informavimo priemonėmis paskelbta informacija yra kompromituojanti.“

2. Pakeisti 93 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkimų agitacija vykdoma laikantis Konstitucijos, šio kodekso ir kitų įstatymų, moralės, teisingumo, visuomenės darnos, sąžiningų ir garbingų rinkimų principų. Draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją, neatitinkančią šioje dalyje nurodytų reikalavimų, naudoti manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemones.“

14 straipsnis. 97 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 97 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai gali atsisakyti skleisti politinę reklamą, kurioje yra kitas politines organizacijas ar rinkimų politinės kampanijos dalyvius ir (ar) jų keliamus kandidatus kompromituojančios informacijos, jeigu atsisakoma priimti galimas atsakomosios nuomonės paskleidimo išlaidas.“

15 straipsnis. 100 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 100 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„100 straipsnis. Kompromituojančios informacijos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. Prasidėjus rinkimų politinės kampanijos laikotarpiui, rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas turi teisę pareikšti reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę apie juos kompromituojančią informaciją paskelbusiai visuomenės informavimo priemonei. Kompromituojančia informacija pripažįstama tokia informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad jie nebalsuotų už rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, ir (ar) dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą neigiamai apibūdinanti informacija. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę gali būti netenkinamas, jeigu: informacija paskelbta ne apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą; paskelbta informacija nėra kompromituojanti pagal šiame straipsnyje nurodytus kriterijus; kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą paskelbė pats rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatas; paskelbtoje informacijoje nėra jokios rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą apibūdinančios informacijos; rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise. Teisę į atsakomąją nuomonę su politinės organizacijos sutikimu taip pat turi ir politinės organizacijos struktūriniai padaliniai.

2. Kompromituojančią informaciją draudžiama skelbti visuomenės informavimo priemonėje likus 3 dienoms iki rinkimų, taip pat paskutiniame iki rinkimų periodiniame leidinyje. Visuomenės informavimo priemonė, paskelbusi kompromituojančią informaciją apie rinkimų politinės kampanijos dalyvį, kandidatų sąrašą ar kandidatą, privalo suteikti jiems teisę pareikšti

atsakomąją nuomonę. Rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas arba kandidatas, kreipdamasis į visuomenės informavimo priemonę dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, privalo raštu pateikti paaiškinimą, kodėl paskleista informacija yra kompromituojanti. Atsakomąją nuomonę sudaro trumpas paskelbtos kompromituojančios informacijos išdėstymas ir atsakymas. Atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią informaciją. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti per 5 darbo dienas nuo atsakomosios nuomonės gavimo dienos arba artimiausiame periodinio leidinio numeryje, bet ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki rinkimų dienos. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio kodekso nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomosios nuomonės, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje adekvačiu būdu.

3. Ginčus dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija. Visuomenės informavimo priemonė, gavusi rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidatų sąrašo arba kandidato kreipimąsi dėl atsakomosios nuomonės paskelbimo, gali kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją, prašydama išaiškinti, ar paskleista informacija yra laikoma kompromituojančia. Vyriausioji rinkimų komisija rinkimų politinės kampanijos dalyvių, kandidatų sąrašo, kandidatų ir visuomenės informavimo priemonių užklausas turi išnagrinėti ir atsakymą į jas pateikti per 4 darbo dienas, bet ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos.

4. Jeigu rinkimų politinės kampanijos dalyvis, kandidatų sąrašas ar kandidatas, kreipiasi į visuomenės informavimo priemonę ir jai laiku pateikia reikalavimą paskelbti atsakomąją nuomonę ir jos tekstą, bet ji neskelbiama, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos patvirtintus informacijos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio paskelbimo kainą.

5. Atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Kompromituojančios informacijos ir atsakomosios nuomonės paskelbimas draudžiamu laikotarpiu užtraukia viešosios informacijos rengėjo ar platintojo vadovui atsakomybę pagal įstatymus.

6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir asmenims, kompromituojančią informaciją paskelbusiems interneto svetainėje ar socialinio tinklo paskyroje.“

16 straipsnis. 110 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 110 straipsnio 5 ir 6 dalis ir jas išdėstyti taip:

„5. Bendra vieno fizinio asmens aukų savarankiškiems dalyviams ir politinei organizacijai sumokėtų nario mokesčių suma per kalendorinius metus negali viršyti 10 procentų fizinio asmens

už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos).

6. Bendra kandidato vienmandatėje rinkimų apygardoje ir referendumo iniciatorių auka savo rinkimų politinei kampanijai finansuoti per kalendorinius metus, įskaitant kitiems savarankiškiems dalyviams suteiktas fizinio asmens aukas ir politinei organizacijai sumokėtus nario mokesčius, negali viršyti 20 procentų tokių asmenų už paskutinius praėjusius kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama po gegužės 1 dienos) arba už užpraeitus kalendorinius metus deklaruotų metinių pajamų (kai auka teikiama iki gegužės 1 dienos) ir deklaruotų turimų lėšų.“

17 straipsnis. 114 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 114 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Savivaldybių tarybų rinkimuose politinė partija, iškėlusį daugiau kaip vieną kandidatų sąrašą, papildomai šiai rinkimų politinei kampanijai gali išleisti ne daugiau kaip 10 procentų savo iškeltų kandidatų sąrašų limitų sumos.“

18 straipsnis. 125 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 125 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vyriausioji rinkimų komisija turi teisę kreiptis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, Visuomenės informavimo etikos komisiją, žurnalistų etikos inspektorius dėl paskleistos informacijos turinio vertinimo politinės reklamos aspektu. Vyriausioji rinkimų komisija taip pat turi teisę kreiptis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją ir žurnalistų etikos inspektorius dėl vertinimo, ar vykdant rinkimų politinę kampaniją buvo panaudotos manipuliavimo internetinių socialinių tinklų paslaugų platformos paskyromis priemonės.“

19 straipsnis. 138 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 138 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, neįgaliuosius namuose slaugantys ar juos prižiūrintys (jiems teikiantys pagalbą) asmenys, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, yra pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose ir yra įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Taip pat balsuoti namuose gali dėl 139 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių saviizoliacijoje esantys rinkėjai, pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Rinkimų

komisijų nariai, platindami pranešimus apie rinkimus, privalo juos įteikti asmeniškai tiems rinkėjams, kurie turi teisę balsuoti namuose, išskyrus saviizoliacijoje esančius rinkėjus.“

20 straipsnis. 163 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 163 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„163 straipsnis. Apygardos, savivaldybės rinkimų komisijos kompetencija skaičiuojant balsavimo rezultatus

1. Apygardos rinkimų komisija perskaičiuoja visus Seimo vienmandatės rinkimų apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje tarp antrą ir trečią vietas užėmusių kandidatų, o per pakartotinį balsavimą ir pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje, kai dalyvauja tik du kandidatai arba kai pirmą kartą balsuojant išrenkamas pirmą vietą užėmęs kandidatas – tarp pirmą ir antrą vietas užėmusių kandidatų yra mažesnis kaip 50 balsų ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba kandidatas, kuris pirmą kartą balsuojant užėmė antrą ar trečią vietą arba per pakartotinį balsavimą užėmė antrą vietą.

2. Savivaldybės rinkimų komisija perskaičiuoja visus mero rinkimų vienmandatės apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas pirmą kartą balsuojant tarp antrą ir trečią vietas užėmusių kandidatų, o per pakartotinį balsavimą ir pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje, kai dalyvauja tik du kandidatai arba kai pirmą kartą balsuojant išrenkamas pirmą vietą užėmęs kandidatas – tarp pirmą ir antrą vietas užėmusių kandidatų balsų yra ne didesnis kaip 10 balsų arba kai šis skirtumas didesnis kaip 10 balsų, bet neviršija 0,05 procento dalyvavusių rinkėjų skaičiaus, ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba kandidatas, kuris pirmą kartą balsuojant užėmė antrą ar trečią vietą arba per pakartotinį balsavimą užėmė antrą vietą.

3. Savivaldybės rinkimų komisija perskaičiuoja visus savivaldybės tarybos rinkimų daugiamandatės apygardos biuletenius, kai balsų skirtumas tarp iki šio kodekso 168 straipsnio 4 dalyje nustatyto reikalingos dalies balsų mandatams gauti ir nepatekusio kandidatų sąrašo gautų rinkėjų balsų yra ne didesnis kaip 10 balsų arba kai šis skirtumas didesnis kaip 10 balsų, bet neviršija 0,05 procento dalyvavusių rinkėjų skaičiaus, ir kai iki nustatant rinkimų rezultatus to pareikalauja bent vienas šios komisijos narys arba pirmos į savivaldybės tarybą nepatekusios politinės organizacijos atstovas rinkimams.

4. Pirmumo balsams perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka burtais parenka savivaldybių tarybų rinkimų daugiamandatės rinkimų apygardos rinkimų apylinkę ar apylinkes ir kandidatų sąrašą ar sąrašus. Perskaičiuojamų kandidatų sąrašų konkrečiose rinkimų apylinkėse skaičius nustatomas taip, kad bendras savivaldybėje

perskaičiuojamų kandidatų sąrašų skaičius būtų ne mažesnis kaip 10 procentų kandidatų sąrašų savivaldybėje skaičiaus, padauginto iš rinkimų apylinkių skaičiaus. Jeigu savivaldybių tarybų rinkimų daugiamandatės rinkimų apygardos biuleteniai buvo perskaičiuoti šio straipsnio 3 dalyje nurodytu pagrindu ar kitais šiame kodekse numatytais atvejais, šių apygardų rinkimų apylinkių biuleteniai į atsitiktiniu būdu atrenkamų rinkimų apylinkių biuletenių pirmumo balsų perskaičiavimą neįtraukiami.

5. Apygardos, savivaldybės rinkimų komisija pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus duomenis gali patikrinti, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkimų biuleteniai, išoriniai ir vidiniai balsavimo vokai, rinkimuose naudojami blankai ir plombos.“

21 straipsnis. 181 straipsnio pakeitimas

Papildyti 181 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) pirmą kartą balsuojant vienmandatėje rinkimų apygardoje dalyvaujant tik dviem kandidatams išrinktas pirmą vietą užėmęs kandidatas ir pakartotiniame balsavime vienmandatėje rinkimų apygardoje dalyvavęs ir daugiausia balsų gavęs kandidatas miršta arba yra apribota jo pasyvioji rinkimų teisė.“

22 straipsnis. 185 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 185 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) skundo dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio, kandidato ar kandidatų sąrašo registravimo arba informacijos apie juos paskelbimo – per 5 dienas.“

2. Pakeisti 185 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Apie priimtą sprendimą skundą pateikęs asmuo informuojamas ne vėliau kaip per 5 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, o apie priimtą sprendimą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą skundą pateikęs asmuo informuojamas per 2 dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos.“

3. Papildyti 185 straipsnį 6 dalimi:

„6. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų skundų, taip pat dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo, rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo arba šios komisijos neveikimas per 3 dienas nuo jos sprendimo įsigaliojimo dienos arba nuo tos dienos, kai sprendimas turėjo būti priimtas, gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Šis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 3 dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl kitų šiame skirsnyje nurodytų sprendimų skundžiami Vilniaus apygardos administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 185 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų skundų, taip pat dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo, rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo arba šios komisijos neveikimas per 3 dienas nuo jos sprendimo įsigaliojimo dienos arba nuo tos dienos, kai sprendimas turėjo būti priimtas, gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Šis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 3 dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimai dėl kitų šiame skirsnyje nurodytų sprendimų skundžiami Regionų administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.“

23 straipsnis. 193 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 193 straipsnio 1 dalį nauju 5 punktu:

„5) jeigu kandidato aukų savo rinkimų politinei kampanijai finansuoti, įskaitant prisiimtų rinkimų politinės kampanijos skolos įsipareigojimų ir iki rinkimų politinės kampanijos pradžios apmokėtų rinkimų politinės kampanijos išlaidų sumą, suma viršija šio kodekso 110 straipsnio 3 dalyje nurodytą dydį daugiau kaip 10 procentų;“.

2. Buvusius 193 straipsnio 1 dalies 5–16 punktus laikyti atitinkamai 6–17 punktais.

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalis įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 2 ir 3 dalys, 13 straipsnio 2 dalis ir 18 straipsnis įsigalioja 2024 m. vasario 17 d.

3. Šio įstatymo 5, 6, 7 ir 10 straipsniai įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 32, 64, 69, 76, 78, 79, 80, 81, 85, 87, 88, 89, 93, 97, 100, 110, 114, 125, 138, 163, 181, 185 ir 193 straipsnių pakeitimo konstitucinis įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-10-10 Nr. XIV-2185
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA, KONCIJALOVIENĖ
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-10-25 16:50:10
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žyme nurodytas laikas	2023-10-25 16:50:29
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-06-01 - 2028-05-30
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.112
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-10-27)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=f60223706d8411eea182def3ac5c11d6
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-10-27 01:26:04 TAIS